

HEPREAN KIRJOITTAMINEN WORD-OHJELMALLA

INFO, <https://genfibeta.weebly.com/info.html>
(genfibeta.weebly.com/ muuttuu myöhemmin gen.fi/-osoitteeksi)

MUUT, <https://genfibeta.weebly.com/info-m.html>

Heprean kirjoittaminen Word-ohjelmalla, <https://genfibeta.weebly.com/info-m-word.html>

SISÄLLYSLUETTELO

1. Heprean kirjainten liittäminen näppäimistöön
2. Vinkkejä
3. Näppäinyhdistelmät
  - 3.1 Konsonantit
  - 3.2 Vokaalimerkit
  - 3.3 Paino- ja muut lukumerkit

1. HEPREAN KIRJAINTEEN LIITTÄMINEN NÄPPÄIMISTÖÖN

Valitse Word-tekstinkäsittelyohjelmassa

- Lisää (kolmas vasemmalla ylhäällä)
- Merkit (oikeanpuolimmainen alavalikko)
- Merkki Ω (äärimmäinen oikealla)
- Ω Enemmän merkkejä... (alimmaisena)
- Fontti
  - valitse Times New Roman tai joku muu fontti,
jonka tiedät tukevan hepreaa
- Osajoukko, valitse Heprea
  - Lisää heprean merkkejä löytyy osajoukossa "Aakkoselliset esitysmuodot". Voit myös kirjoittaa suoraan Merkkikoodi-valikkoon merkin koodin, katso kappale 3. Näppäinyhdistelmät
- valitse haluamasi heprean kirjain (muuttuu siniseksi)
- Pikanäppäin
- Anna uusi näppäinyhdistelmä
  - Itse käytän Alt+Ctrl yhtäikaa painettuna + näppäin, alla olevan kaavion mukaisesti
- Liitä
- Sulje

Valitse seuraava heprean kirjain (muuttuu siniseksi) jne. Toista sama vokaalimerkkien kohdalla.

Kun sitten kirjoittaessa näppäilet heprean kirjaimia (pidä vasemman käden sormilla Ctrl- ja Alt-näppäimiä painettuna ja näppäile oikealla kädellä haluamasi merkit), niin ohjelma muuttaa kirjoitussuunnan automaattisesti oikealta vasemmalle. Näppäile ensin konsonantti, sitten vokaalimerkki.

2. VINKKEJÄ

Älä käytä Alt+Ctrl, v -yhdistelmää minkään yksittäisen merkin kirjoittamiseen, vaan säästä v-kirjain eräänlaiseksi "vaihto-näppäimeksi", jonka kautta saat taas koko näppäimistöille määriteltyä uudet heprean merkit. Heprean merkkejä tarvitaan niin paljon, yli 50 erilaista, että näppäimistö ei yksinkertaisena riitä.

Kirjoita (ainakin aluksi) yhdelle riville vain joko hepreaa tai latinalaista tekstiä. Yhden heprean sanan voit kirjoittaa myös latinalaisen tekstin väliin.

Jos kirjoitat useamman sanan hepreaa, muuta ensin kirjoitussuunta oikealta vasemmalle. Näppäin löytyy kohdasta Aloitus, Kappale, yläriivi kolmas oikealla "Tekstin suunta oikealta vasemmalle". Tätä oikealta vasemmalle etenevän tekstin painiketta ei välttämättä ole näkyvissä, jos et ole vielä kirjoittanut dokumenttiisi hepreaa. Käytä tarvittaessa lisäksi "Tasaa teksti oikealle" -näppäintä, löytyy samasta Kappale-valikosta, alariivi kolmas vasemmalta.

Kahdennuspiste (*dagesh chazak*) saattaa tulla *shin/sin*-kirjaimen väärälle puolelle. Hae osajoukosta "Aakkoselliset esitysmuodot" valmiiksi kahdennetut ässät, joissa piste on sananmukaisesti "oikealla paikallaan". Pisteen paikka on ehdottoman tärkeä, koska se osoittaa Jerusalemin temppeliä sekä ennen kaikkea sen pohjoisella kupeella olevaa Golgataa.

Oikealta vasemmalle etenevän kirjoituksen aikana sivulle osoittavat nuolinäppäimesi toimivat peilikuvan tavoin, samoin Backspace.

Jos näppäinyhdistelmä ei toimi, niin tarkista, onko sinulla Caps Lock -näppäin eli isot kirjaimet päällä.

3. NÄPPÄINYHDISTELMÄT

Merkkikoodit ovat kohteesta Unicode (heksa). Voit etsiä merkin kirjoittamalla/kopioimalla Merkkikoodi-kenttään suoraan koodin tunnuksen. Erityisesti painomerkkien tunnistaminen on hankalaa pienikokoisesta taulukosta.

Kaikki merkit ovat siis Alt+Ctrl -yhdistelmillä annettavia uusia pikanäppäinyhdistelmiä, jotka allekirjoittanut on monien erilaisten kokeilujen jälkeen todennut kohtuullisen toimiviksi.

3.1 KONSONANTIT

• <i>alef</i>	x	א	Merkkikoodi 05D0 (<i>alef</i> muistuttaa x-kirjainta)
• <i>bet</i>	b	ב	05D1
• <i>gimel</i>	g	ג	05D2
• <i>dalet</i>	d	ד	05D3
• <i>he</i>	h	ה	05D4
• <i>vav</i>	w	ו	05D5 (<i>vav</i> on lausuttu klassisesti kuten engl. w)
• <i>zain</i>	z	ז	05D6
• <i>chet</i>	8	ח	05D7 (<i>chetin</i> lukuarvo on 8)
• <i>tet</i>	9	ט	05D8 (<i>tetin</i> lukuarvo on 9)
• <i>jod</i>	j	י	05D9
• <i>kaf</i>	k	כ	05DB
• <i>lamed</i>	l	ל	05DC

• <i>mem</i>	m	מ	05DE
• <i>nun</i>	n	נ	05E0
• <i>samech</i>	s	ס	05E1
• <i>ain</i>	c	ע	05E2 (<i>ainin</i> transkriptiomerkki on yläindeksi ^c)
• <i>pe</i>	p	פ	05E4
• <i>tsadi</i>	y	צ	05E6 (<i>tsadi</i> muistuttaa y-kirjainta)
• <i>kof</i>	q	ק	05E7 (q-kirjain on tullut <i>kof</i> -kirjaimesta)
• <i>resh</i>	r	ר	05E8
• <i>shin</i>	3	ש	FB2A (<i>shin</i> -kirjaimesta kolme sakaraa, lukuarvo 300)
• <i>shin im dagesh</i>	v,3	שׁ	FB2C
• <i>sin</i>	4	שׁ	FB2B (<i>sin</i> on <i>shinin</i> jälkeen seuraava...)
• <i>sin im dagesh</i>	v,4	שׂ	FB2D
• <i>shin bli nekuda</i>	5	שׁ	05E9
• <i>tav</i>	t	ת	05EA

- *kaf sofít*   v,k   ך   05DA
- *mem sofít*   v,m   ם   05DD
- *nun sofít*   v,n   ן   05DF
- *pe sofít*   v,p   ף   05E3
- *tsadi sofít*   v,y   ץ   05E5

3.2 VOKAALIMERKIT

- *kamats*   ä   ך   05B8 (*kamats* on ollut alkuaan o-äänne)
- *patach*   a   _   05B7
- *chataf patach*   v,a   -׃   05B2
- *tsere*   e   ..   05B5
- *segol*   ä   ם   05B6 (*segol* on ollut avoin e eli "laiska ä")
- *chataf segol*   v,ä   ם   05B1
- *chirik*   i   .   05B4
- *cholam*   o   '   05B9
- *cholam male*   v,o   ם   FB4B

- *chataf kamats*   v,å   ן: 05B3
- *kubuts*   u   ן׃   05BB
- *shuruk*   v,u   ן   FB35
- *shva*   ö   ם   05B0 (*shva* on ääntynyt alun perin kuin lyhyt laiska ö)

3.3 PAINO- JA MUUT LUKUMERKIT

- *dagesh, mapik*   2   ם   05BC (kahdennuspiste)
- *ot hat'ama*   '   ך   05AB (näppäimistössä yläpilkku ä:n ja Enterin välissä)
- *siluk, meteg*   ,   ם   05BD (näppäimistössä pilkku)
- *sof pasuk*   .   ם   05C3 (näppäimistössä piste)
- *makef*   -   ם   05BE (näppäimistössä tavuviiva)
- *etnach*   ^   ם   0591 (näppäimistössä å:n ja Enterin välissä)
- *revia*   v,'   ם   0597(v + yläpilkku ä:n ja Enterin välissä)
- *geresh*   v,1   '   05F3
- *gershaim*   v,2   "   05F4

- *circellus masoreticus* 0° 05AF (nolla)